Workshops 2018 / 2019

atelier libri

Kalligraferen met een ganzenveer

Schrijven met een veer of een rietstengel is vele honderden jaren gewoon geweest. Het bekendste is de ganzenveer, maar ook veren van zwanen of grote roofvogels werden in de middeleeuwen gebruikt.
Anders dan men altijd ziet op plaatjes, heeft een schrijfveer geen baard, maar is deze geheel kaal gestript. Dit om het schrijfgemak te bevorderen. In de workshop kan men met veer en inkt leren omgaan en wordt een basislettertype uit de middeleeuwen aangeleerd.
Oefenen doen we op gewoon papier, maar uiteindelijk krijgt ieder een vel geschept papier voor de echte tekst. Volwassenen kunnen ook leren om zelf een veer te snijden. Voor kinderen is dit te gevaarlijk.

abcdefghii
klmnopq
rstuuuxyz

Tijdsduur: 2 tot 4 kwartier.

Materiaalkosten: per deelnemer €1,- (+ evt €3,- voor een veer om te leren snijden)

Materiaalkosten voor 1 hele dag op locatie: € 30,- (Veer leren snijden is dan niet mogelijk)

Deelnemersaantal: kinderen max 8, volwassenen max 30

Middeleeuwse verf maken

De middeleeuwse schilder maakte zijn eigen verf. Met allerlei pigmenten uit de natuur, gemengd met eiwit, eigeel of perkamentlijm, werden de mooiste kleuren gemaakt. Tijdens deze workshop gaan de deelnemers op de plek zitten van de verluchter. Het uitgangspunt is om zo dicht mogelijk bij de historische materialen te blijven, maar sommige pigmenten van vroeger zijn ronduit giftig. De pigmenten die aanwezig zijn, zijn uiteraard helemaal veilig.

In kleine schelpjes kunnen de ingrediënten gemengd worden met eiwit of eigeel waarna ermee geverfd kan worden. Er zijn verschillende afbeeldingen beschikbaar uit middeleeuwse boeken waaruit de deelnemer kan kiezen.

Deze workshop is zeer goed te combineren met het 'kalligraferen met veer'.

Tijdsduur: 1 tot 2 kwartier

Materiaalkosten: 2 euro per deelnemer

Materiaalkosten voor 1 hele dag op locatie: € 40,-

Deelnemersaantal: kinderen max 8, volwassenen max 20

Waszegels

Om een brief veilig te versturen werd hij eeuwenlang verzegeld met een stempel in was of lak. Of een contract werd 'ondertekend' door een zegel eraan te hangen. Adellijke families hadden een eigen familiewapen dat ze ook als zegelstempel lieten maken. Maar ook steden hadden een stadswapen.

Voor het maken van een waszegel was een zegelstempel nodig, zegelwas, een kaars en een kommetje of lepel om de was in te smelten. Dit is allemaal tijdens de workshop aanwezig. Alles is erop gericht dat het ook voor kinderen veilig is om te doen, ook al werken we met een kaars (dus vuur). Dit betekent wel dat er niet meer dan 2 kinderen tegelijk een zegel kunnen maken.

De waszegel kan op een brief worden gemaakt, of aan een zegelstaart aan een brief worden gehangen. Voor het maken van de zegels zijn er enkele middeleeuwse replica's van zegelstempels aanwezig, maar ook enkele moderne zegelstempels met bijvoorbeeld een poes, boek of een Keltisch figuur.

Tijdsduur: 1 kwartiertje

Materiaalkosten: 2 euro per deelnemer

Middeleeuws boekbinden - vouw almanak

Een bijzonder en intrigerend middeleeuws boekje is de 'gevouwen almanak'. Dit kleine boekje bestaat uit een stapeltje 2, 3 of 4 keer gevouwen bladen en een kaftje van perkament, textiel of leer. Dichtgevouwen werd het aan de riem meegedragen door bijvoorbeeld artsen. Opengevouwen had de arts een schat aan informatie over allerlei ziekten en geneesmiddelen. Een vast onderdeel van het vouwboekje was een eeuwigdurende kalender.
In de workshop maken we een blanco gevouwen almanak. Er is keuze uit verschillende afmetingen. De materialen zijn historisch verantwoord: we gebruiken hiervoor geschept papier, leer en grof linnen draad. Het is mogelijk een vouwboekje te maken met een eeuwigdurende kalender als inhoud.

Tijdsduur: 3 kwartier
Materiaalkosten: 5 euro per boekje (of 8 euro bij een eeuwigdurende kalender als inhoud)
Deelnemersaantal: kinderen max 8, volwassenen max 20

Middeleeuws boekbinden - strengels

Het bijzondere aan de strengel-binding is dat er geen lijm wordt gebruikt en geen knopen worden gelegd. Alles wat dit boekje bijeen houdt is een soort koordje van perkament dat de deelnemers zelf maken! Deze strengels werden in de late middeleeuwen veel gebruikt voor goedkope boekjes en schriftjes.

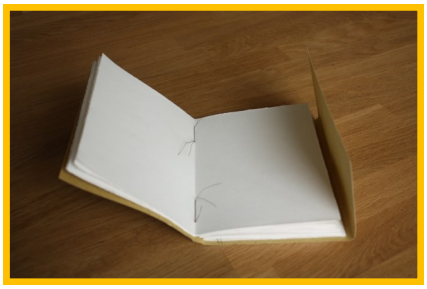

#1: Met een groep kinderen of volwassenen wordt een strengelboekje gemaakt. We gebruiken hiervoor geschept papier, perkamentpapier en een perkamenten strengel. Voor de kinderworkshop kan gekozen worden voor vrolijk gekleurde wol. Het is mogelijk een boekje te maken met een eeuwigdurende kalender als inhoud.

Tijdsduur: Half uur
Materiaalkosten: 5 euro per boekje (of 8 euro voor een kalenderinhoud)
Deelnemersaantal: kinderen max 8, volwassenen max 20

#2: Als doorlopende activiteit kunnen deelnemers aanschuiven om een heel klein boekje met 1 strengel te maken. De strengel wordt ook zelf gemaakt. Het is mogelijk dit boekje te maken met enkele middeleeuwse kleurplaatjes als inhoud of een informatieboekje over strengels.

Tijdsduur: 20 minuten
Materiaalkosten: 3 euro per boekje (of 6 euro voor een inhoud)

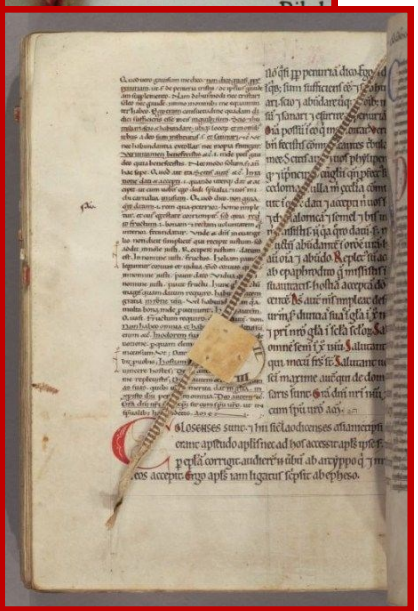

Middeleeuwse boekenlegger

Boekenleggers kende men in de middeleeuwen al. Het meest ingenieus is het zo-geheten 'kolomwijswieltje'. De perkamenten markering kan langs een touw of lint omhoog of omlaag schuiven om de regelhoogte aan te geven. Het bevat tevens een 'wieltje' met de cijfers 1 t/m 4 wat aangeeft in welke kolom de lezer verder moet.

Tijdens de workshop zijn allerlei verschillende soorten middeleeuwse boe-kenleggers aanwezig om te bekijken. Het kolomwijswieltje wordt gemaakt van echt perkament, grof linnen draad en er is keuze uit diverse soorten touw of linten.

Tijdsduur: 2 tot 3 kwartier per boekenlegger

Materiaalkosten: 3 euro per boekenlegger

Deelnemersaantal: kinderen max 8, volwassenen max 20
(eventueel is deze workshop ook vorm te geven als een doorlopende 'aansluit'workshop tijdens openingsuren van een museum.)

atelier libri

Stamboom maken

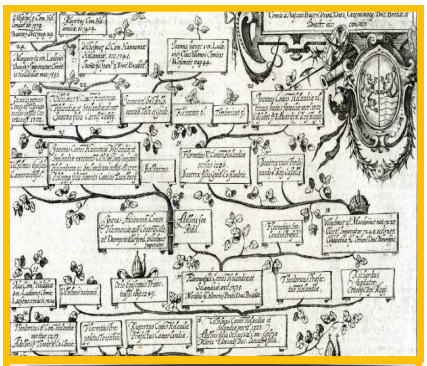

Een stamboom was vroeger heel belangrijk. Het liet zien wie je ouders en voorouders waren en of je bijvoorbeeld van adel was. Tegenwoordig is dat niet meer zo belangrijk, maar wel heel leuk. In deze workshop maak je een deel van je eigen stamboom. Er is keuze uit verschillende historische stamboomvormen en 'blaadjes' die je er zelf in hangt (op plakt). Op elke gezinssituatie toepasbaar! (let op: het gaat op het maken van de boom zelf, niet om het onderzoek naar verre voorouders)

Deze workshop is ook goed te combineren met de workshop kalligraferen. Na het oefenen met de ganzenveer kunnen de 'blaadjes' voor de stamboom gekalligrafeerd worden.

Tijdsduur: 30 minuten

Materiaalkosten: 5 euro per stamboom

Deelnemersaantal: kinderen max 10, volwassenen max 30
(Deze workshop is ook heel goed vorm te geven als doorlopende activiteit gedurende een hele dag.)

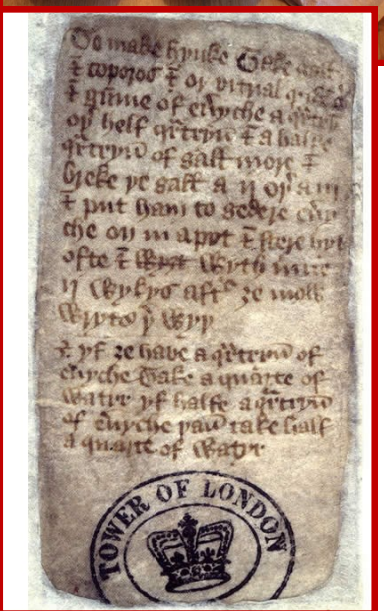

Middeleeuwse/Romeinse inkt koken

Vanaf de Romeinse tijd tot in de 18e eeuw werd er geschreven met galnoteninkt. Inkt werd gekocht bij de apotheker die het zelf had gekookt, of de schrijver kookte zelf zijn inkt. Er zijn verschillende recepten overgeleverd voor inkt.
Tijdens deze activiteit gaan we zelf inkt koken naar een 15e eeuws recept. We gaan aan de slag met galnoten, arabische gom en ijzer(II)sulfaat. We koken op een warmhoudplaatje met een doorzichtige pan zodat je goed de reacties in de pan kunt zien. Aan het eind krijgt iedereen een potje met de inkt mee.

Het is ook zeer geschikt als buitenactiviteit waar we eventueel boven open vuur kunnen koken.

Tijdsduur: 2 uur

Materiaalkosten: 30 euro per pan. 0,50 euro per potje om de inkt mee te nemen.

Deelnemersaantal: voor schoolklassen is 15 leerlingen een mooi aantal. Een 2e pan onder begeleiding van de docent is mogelijk. Geschikt voor basisschoolklassen vanaf groep 4.

Algemene informatie

De workshops worden gegeven door Astrid Beckers, de boekbindster van Atelier Libri. Alle benodigde materialen worden meegenomen, de opdrachtgever dient alleen voor tafels en stoelen te zorgen.
Het is mogelijk om voor één bijeenkomst verschillende workshops te boeken. Uiteraard kunnen deze alleen opvolgend worden gegeven. De workshops kunnen uitgebreid worden met uitleg over het middeleeuwse boek en er kunnen allerlei boeken en materialen bekeken worden. Zo kan een workshop met een uur worden verlengd. Ook kan elke workshop worden aangepast naar de groep deelnemers (zoals leeftijd of aanwezige kennis) of de beschikbare tijd.
Indien gewenst, zijn er allerlei middeleeuwse boeken en boekbindattributen aanwezig om te bekijken. Kijken met de handen is bij ons zeer zeker toegestaan.

De workshops zijn geschikt vanaf 7 jaar.

De workshops hebben een vaste materiaalbijdrage per deelnemer. Voor sommige workshops die op een locatie ook gedurende de hele dag kunnen worden uitgevoerd en het aantal deelnemers niet bij te houden is, is het mogelijk om de materiaalbijdrage in één keer af te kopen.

Het uurtarief voor het geven van de workshops is 25 euro per uur. Alle tarieven in deze folder zijn excl btw.

Voor de specifieke kosten en mogelijkheden voor uw evenement kunt u vrijblijvend een offerte aanvragen via atelierlibri@gmail.com .

Astrid Beckers

06 - 133 66 577
atelierlibri@gmail.com
www.atelierlibri.nl

Boekbindworkshop voor kinderen. Valkhofmuseum 2009

Boekbindworkshop in kleine groepjes tijdens een calligrafiebeurs. 2011

Boekbindworkshop voor 40 mensen tijdens geschiedeniscongres. 2012

Miniatuur schilderen. Workshop voor alle leeftijden. Valkhofmuseum 2016